

ЗАВГОРОДНЯ ЮЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри політичних теорій, кандидат політичних наук

ПОЛІТИЧНИЙ КОНФЛІКТ В УМОВАХ ТРАНЗИТНОГО СУСПІЛЬСТВА

Протиборство, як суспільне явище, є невід'ємною складовою функціонування, а головне, розвитку населення. В державотворчих процесах складовою розвитку політичної системи є політичний конфлікт, який заставляє протилежні політичні сторони покращувати рівень взаємодії між органами влади і суспільством, а тим самим стимулювати усіх суб'єктів політики до самовдосконалення.

Науковою основою дослідження стали праці таких іноземних вчених, таких як: Г. Соотла, Д. Яворські, З. Бжезінського, Д. Белла, Р. Дарендорда, так і українських науковців, зокрема: І. Бекешкіна, І. Варзар, Є. Головахи, А. Колодій, А. Романюка.

Політичні трансформації в напрямку демократичного політичного процесу, які розпочалися ще у 80-тих роках, продовжують розвиватися і сьогодні та створюють підстави для наукового аналізу та трактування в політології.

Перехід суспільства від одного політичного режиму до іншого, безперечно, супроводжується політичними кризами та політичними конфліктами. Якщо розглядати Україну, як приклад розвитку суспільної свідомості та політичної думки, то можемо побачити динамічні зрушення в напрямку демократичного політичного устрою в управлінні державотворчими процесами. Політична система починає оновлюватися, відбувається зміна кадрів, формуються різносторонні напрямки дії незалежних громадських організацій, виникає вільна форма висловлювання щодо політичних суб'єктів та політичних процесів.

Однак, дослідження політичної системи в контексті української держави, є показником затяжного політичного процесу в напрямку суспільно-політичних змін, якщо порівнювати його з аналогічними перехідними процесами інших держав.

Загалом в геополітичному процесі можемо спостерігати становлення ряду демократичних держав, які переходять від тоталітарної та авторитарної форми правління до демократичної. Такі політичні процеси символізують не лише розвиток окремих країн світу, а й загальноцивілізаційний розвиток, який є складовою максимальної модернізації досвіду людства.

Важливим завданням для України, як держави яка знаходиться в перехідній площині, полягає у збереженні культурного надбання, яке історично сформувалось на теренах України. Адже, демократичний

політичний режим не передбачає по своїй суті зміну усіх ціннісних орієнтирів і культурних цінностей.

Разом з тим, метою будь яких змін у суспільстві є збереження своєї ідентичності чи неповторності, як народ. А в українському суспільстві процес змін стався раптово, без підготовки населення та управлінців. Розпад Радянського Союзу показав на практиці, як важко давалася Україні незалежність, і як важко до тепер дається у свідомості і діях суб'єктів політики бажаний політичний режим.

Існує ряд факторів, які унеможливають реальний перехід до демократичного політичного режиму в Україні. Основним з таких факторів є не вміння, або не бажання йти на компроміс при вирішенні суспільно важливих питань. Суб'єкти української політики вдаються до популістських висловлювань, маніпулюють свідомістю мас, але конкретних заходів щодо подолання політичної кризи не здійснюють, тим самим затягують процес вирішення політичного конфлікту і нищать економічний ріст показників держави, задовольняючи власні цілі та амбіції.

Українське суспільство з такими нестабільними політичними процесами продовжує функціонувати і сьогодні, однак за період незалежності уже сформована така кредитна картина, що економіка держави ще довго буде виходити на позитивні показники, адже борг країни лише збільшується.

Ще однією причиною, яка гальмує перехід до демократичного режиму є певні соціально-політичні процеси, а саме зовнішні і внутрішні фактори, які мають суб'єктивний чи об'єктивний характер та суперечать установкам, що сформовані сучасною владою у суспільстві. Українське суспільство дуже критично та вороже ставиться до змін в політичній системі, які пропонує влада, а тому виникають певні прояви протесту, які супроводжуються деструктивними наслідками.

Якщо проаналізувати сам процес переходу від тоталітарного режиму до демократичного, а саме переломні 80-ті та 90-ті роки, можемо констатувати, що процес незадоволення тоталітарною системою того періоду відбувався у пасивній формі, а не як запланована підготовка до змін радикального характеру у суспільно-політичному процесі. А тому, орієнтири соціально-економічних, ідеологічних, культурних та інших напрямків розвитку українського незалежного суспільства не були визначенні[1]. Для того щоб визначити певні напрямки розвитку та взаємодії і владі і народу знадобиться ще багато часу. Оскільки лише від недавніх часів і більшість суспільства і влада розпочинають діяти в однаковому векторі розвитку. А щоб така взаємодія стала гармонійною та продуктивною пройде ще певний період часу. Такі об'єктивно-історичні причини є це одним фактором формування демократичного суспільства.

Якщо враховувати усі протиріччя та суспільно-важливі протиріччя щодо політичного процесу можемо відзначити, що Україна перебуває на шляху модернізації. Усі політичні зміни за допомогою

реформ та революцій направлені на зміну політичних еліти та лідерів, зміну вектору розвитку суспільства, зміну функціонування органів державної влади, зміну взаємодії між органами влади та громадянами, подолання великих масштабів корупції у владі, обмеження використання владних ресурсів у власних інтересах.

Отже, процес модернізації в українському суспільстві є дуже важливий. Якщо органи влади і населення спільно будуть працювати для досягнення зазначених цілей це допоможе Україні закінчити перехідний процес та стати на шлях демократичного правового суспільства. Якщо сторони змарнують таку можливість модернізації, то держава може надовго залишитись в статусі транзитної, конфліктної, нестабільно країни з низьким рівнем економічного та культурного розвитку.

Список використаної літератури:

1. Кіянка, І. Політична еліта в контексті трансформаційних процесів українського суспільства. І. Кіянка // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку, Вип. 20, 2008. — С. 68-70.
2. Бистрицький Є. Політична філософія посткомунізму: горизонти методології // Політична думка. — 1995. — № 1. — С. 3–8.
3. Політичні режими сучасності та перехід до демократії / С.А. Давимука, А.Ф. Колодій та ін. — Л., 1999. — 166 с.

КРОЙТОР АРТЕМ ВІКТОРОВИЧ

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри політичних теорій, кандидат політичних наук

ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОГО ТРАНЗИТУ В УКРАЇНІ

Падіння комуністичних режимів у період 1980–1990-х рр. викликав значні геополітичні зміни у світовій системі взаємовідносин. Проте змін зазнали політичні теорії які у зв'язку з цим артикулювали думку про цілковиту перемогу ліберальної демократії, як остаточної політичної системи та завершення політичного транзиту.

Але глибокі політичні зміни, що сталися в останні десятиліття, зокрема, процеси європейської інтеграції актуалізували в пострадянських державах, як позитивні так і негативні тенденції, а саме делегітимізацію влади, не сталість громадянського суспільства, порушення прав людини та значний розподіл між багатими та бідними.

Актуальним питанням політичного процесу в Україні залишається проблема трансформації політичної системи, що передбачає зміни як політичного так і правового характеру функціонування політичної си-